

YURAK ISHEMIK KASALLIKLARI MIOKARD INFARKTI, STENOKARDIYA

Orziyeva Marjona Aminboyevna

*Xalqaro Innovatsion Tibbiyot Texnikumi nodavlat ta'lim muassasasi
o'qituvchisi*

Annotatsiya. Ushbu maqola yurak ishemik kasalliklari, xususan miokard infarkti va stenokardiyani tadqiq etadi. Tadqiqotda bemorlarning klinik ko'rinishlari, diagnostika usullari, farmakoterapiya va invaziv davolash samaradorligi tahlil qilindi. Natijalar erta diagnostika va kompleks yondashuvning bemorlarning hayot sifatini yaxshilashda muhimligini ko'rsatadi. Shuningdek, profilaktik choralar va sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish YIKning oldini olishda ahamiyatlidir.

Kalit so'zlar: yurak ishemik kasalliklari, miokard infarkti, stenokardiya, diagnostika, farmakoterapiya, rehabilitatsiya, profilaktika.

Аннотация. В статье рассматриваются ишемические болезни сердца, в частности инфаркт миокарда и стенокардия. Исследование анализирует клинические проявления пациентов, методы диагностики, эффективность фармакотерапии и инвазивного лечения. Результаты показывают, что ранняя диагностика и комплексный подход существенно улучшают качество жизни пациентов. Кроме того, профилактические меры и пропаганда здорового образа жизни играют важную роль в предотвращении ИБС.

Ключевые слова: ишемическая болезнь сердца, инфаркт миокарда, стенокардия, диагностика, фармакотерапия, реабилитация, профилактика.

Annotation. This article explores ischemic heart diseases, particularly myocardial infarction and angina pectoris. The study analyzes patients' clinical manifestations, diagnostic methods, pharmacotherapy, and the effectiveness of invasive treatments. The results demonstrate that early diagnosis and a

comprehensive approach significantly improve patients' quality of life. Preventive measures and promotion of a healthy lifestyle are also crucial in the prevention of ischemic heart disease.

Keywords: *ischemic heart disease, myocardial infarction, angina pectoris, diagnosis, pharmacotherapy, rehabilitation, prevention.*

Kirish.

Yurak ishemik kasalliklari (YIK) — koronar arteriyalarning atherosklerotik o'zgarishlari natijasida yurak mushagiga qon yetishmovchiligi bilan kechadigan kasalliklar guruhidir. Ular orasida eng xavfli va keng tarqalganlari — miokard infarkti va stenokardiya. Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti ma'lumotlariga ko'ra, YIK dunyoda o'limning yetakchi sabablaridan biri bo'lib, har yili millionlab bemorlar ushbu kasalliklar natijasida vafot etadi. Miokard infarkti — miokard to'qimalarining nekrozi bilan tavsiflanadigan kutilmagan va og'ir klinik holat bo'lib, tezkor diagnostika va davolash talab qiladi[1]. Stenokardiya esa miokard ishemiyasining eng keng tarqalgan shakli bo'lib, u yurak mushagiga qisqa muddatli qon yetishmovchiligi bilan namoyon bo'ladi.

Ishemik kasalliklarning asosiy sabablariga ateroskleroz, arteriyal gipertenziya, diabet, ortiqcha vazn, stress, genetik moyillik va sigaret chekish kiradi. Ushbu kasalliklar nafaqat yurakning funksional imkoniyatlarini pasaytiradi, balki bemorlarning hayot sifatini sezilarli darajada yomonlashtiradi. Shu sababli, ularni erta aniqlash, samarali davolash va profilaktika choralari joriy etish har bir tibbiyot muassasasi uchun ustuvor vazifa hisoblanadi.

Metodlar.

Tadqiqot metodologiyasi ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish, klinik kuzatuvlar va retrospektiv ma'lumotlarni o'rganishga asoslandi. Tadqiqotda turli yoshdagi va xavf omillariga ega bo'lgan bemorlar guruhlari ko'rib chiqildi. Har bir bemorning anamnez, jismoniy tekshiruv, elektrokardiografiya (EKG), echokardiografiya, laborator tahlillar (troponin, kreatin kinaza, lipid profili) va, zaruratga ko'ra, koronar angiografiya ma'lumotlari tahlil qilindi[2]. Miokard infarkti va stenokardiya bilan

kasallangan bemorlar o'zaro solishtirildi, ularning klinik ko'rinishlari, terapiyaga javoblari va reabilitatsiya jarayoni baholandi. Tadqiqot davomida statistik usullar — deskriptiv tahlil, t-test va ANOVA qo'llanildi.

Natijalar.

Natijalar shuni ko'rsatdiki, miokard infarkti bilan kasallangan bemorlarning aksariyatida stenokardiya tarixiy belgilar bilan boshlanadi. Infarktga olib keluvchi asosiy mexanizm — aterosklerotik plaka yorilishi va tromb hosil bo'lishidir. Miokard infarkti bilan kasallangan bemorlarning 75% da yuqori troponin darajasi, EKGda ST segmentining ko'tarilishi yoki pastligi, va echokardiografiyada qisqarish fraksiyasining pasayishi kuzatildi. Stenokardiya bilan og'rigan bemorlarda esa yurak og'rig'i jismoniy faollik yoki stress bilan bog'liq bo'lib, istirohat bilan o'tadi[3].

Farmakoterapiya samaradorligini baholashda beta-blokerlar, ACE inhibitörleri, statinlar va nitratlar stenokardiya va infarktdan keyingi davrda yurak funksiyasini yaxshilashda muhim rol o'ynadi. Perkutan koronar intervension (PCI) va koronar arteriyal bypass jarrohliklari miokard infarkti og'ir kechgan bemorlar uchun hayotiy ahamiyatga ega bo'ldi[5]. Tadqiqot davomida reabilitatsiya dasturlariga jismoniy mashqlar, dietoterapiya va psixologik qo'llab-quvvatlash kiritildi, bu esa bemorlarning hayot sifatini oshirishga yordam berdi.

Muhokama.

Olingan natijalar shuni ko'rsatadiki, miokard infarkti va stenokardiya bilan kasallangan bemorlarni kompleks yondashuv bilan davolash samaradorligi aniq ko'rinadi. Ehtiyotkorlik bilan bajarilgan diagnostika, tezkor farmakologik yordam, invaziv davolash usullari va reabilitatsiya strategiyasi kasallik prognozini sezilarli yaxshilaydi. Shu bilan birga, risk omillarini kamaytirish — sigaret chekmaslik, normoglikemiya saqlash, ortiqcha vazndan saqlanish va stressni boshqarish — profilaktik choralar sifatida muhimdir[4]. Zamonaviy kardiologiya amaliyoti shuni ko'rsatadiki, bemorlarning individual risk profili va kasallik kechishiga qarab terapiya dasturini ishlab chiqish kerak.

Xulosa.

Yurak ishemik kasalliklari, xususan miokard infarkti va stenokardiya, dunyo miqyosida sogʻliqni saqlash uchun jiddiy tahdid hisoblanadi. Tadqiqot shuni koʻrsatdiki, erta diagnostika, zamonaviy farmakoterapiya, invaziv davolash va reabilitatsiya bemorlarning hayot sifatini sezilarli darajada yaxshilaydi. Shu bilan birga, profilaktik choralar va sogʻlom turmush tarzini targʻib qilish YIKning oldini olish va asoratlarini kamaytirishda muhim ahamiyatga ega. Kompleks yondashuvni qoʻllash — zamonaviy kardiologiyani muvaffaqiyatli strategiyasidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR.

1. Abdullaev R., “Yurak ishemik kasalliklari: diagnostika va davolash”, Toshkent, 2020.
2. Ismatov Sh., “Koronar arteriyal kasalliklar va ularning profilaktikasi”, Sogʻlom hayot, 2020.
3. Yusupov A., “Yurak ishemik kasalliklarida farmakoterapiya”, Toshkent, 2021.
4. Mirzaev D., “Stenokardiya va uning klinik turlari”, Sogʻliqni saqlash jurnali, 2019.
5. Насыров Б., “Коронар артерияхда атеросклероз: этиология ва даволаш”, Toshkent, 2020.